

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**REPERTO||RIVM LIBRORVM TRI||VM IOANNIS BOEMI DE
OM||NIVM GENTIVM RITIBVS,||**

Boehme, Johann

Augustæ Vindellicorum, 1520

VD16 VD16 B 6316

De Turcia, Turcarumq[ue] moribus, legibus, & institutis omnibus. Cap.
Vndecimu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98144)

Diem natalis domini ignorabant: nullas festiuitates, nullas vigilias, nec etiã quatuor tempora obseruabant. Sabbato paschæ non ieiunabant, Christũ eo die circiter vesperam resurrexisse asserentes. Omnibus sextis ferijs infra paschatis & penthecostes festiuitates carnes manducabant, Multũ ieiunabant, a septuagesima quidem incipientes ita stricte vt nec in quartis sextisq; ferijs oleo, vino, aut piscibus vterentur: plus peccare existimantes, qui his diebus vinum biberet, q̄ eum, qui veneris gratia lupanar subiret: die lunæ penitus se ab omnibus cibis abstinebant: die Martis ac Iouis comedebant semel: die Mercurij & Veneris omnino nihil, Sabbato vero & dominico die esitabant carnes, & reficiebantur laute. Per totam septuagesimam, exceptis sabbatis & dominicis diebus missarum officia nemo celebrabat, nec etiam sextis ferijs per totum annum: per hoc enim violari ieiunium volebant. Porro duorum mensium infantes, & quoslibet alios indifferenter cõmunicabant, Aquã sacrificio non addebant, Cum lepore, vřso, corniculis, & huiusmodi, sicut Græci, Iudaizabant. In calicibus vitreis & ligneis celebrabant: quidam sine paramenti & sacerdotalibus vestimentis omnino: quidã cum diacono & subdiacono infula tantũ operiti. Vsurę & symonię tam clerici q̄ laici, quemadmodum Georgiani, æque studebant omnes. Sacerdotes quoq; diuinationibus & necromantię incumbebãt. Potationibus magis q̄ laici vacabant. Vxores ducebant, sed post mortem alterius secunda coniugia vtriusq; prohibita erant. Adulteram viro repudiare & aliam ducere licentiã episcopi dabant. De igne purgatorio penitus nihil tenebant, Negabant etiam obstinatẽ in Christo duas naturas fuisse. In triginta articulis a recto Christianę pietatis tramite eos ab errare Georgiani prodidere.

Errores ab
orthodoxa
pietate Ar-
menior;

Ieiunia Ar-
menior;

Infantes cõ-
municabant
Armenij

Sacerdotes
Armeniorũ
uxores duce-
bant

De Turciã, Turcarumq; moribus, legibus, & institutis omnibus. Cap. Vndecimũ.

Terra, quę nunc Turciã est, maiorem Armeniam ab ortu habet, & excurritq; ad Cilicum vsq; pelagus, at septentrionem versus Euxino terminatur. ab Aitono Turciã dicitur, plures in ea prouincię Lycaonia in qua Iconium caput gentis: Capadocia, in qua Cæsarea. Isauria, vbi Seleucia. Licia, quę nunc Briquia. Ionia, quę Quiscum, vbi Ephesus. Paphlagonia, vbi Germanopolis. Lenech, vbi Trapelus. Hoc quicquid est terræ, quę hodie Turciã tenet nomen, non vna gens inhabitat, sed Turcæ, Græci, Armeni, Saraceni, Iacobitani, Nestoriani, Iudæi, Christiani. Scđm leges & instituta p̄grũq; viuentes quas Mahometus pseudopropheta Saracenis Arabię genti anno salutis sexcentesimo atq; vndetrigesimo sanxit: vir dubium Arabs an Persa, vtruncq; enim traditur. Patre malorũ dæmonũ cultore, matre Ismaelita: & ob id Hebræicę legis nõ ignara, distrahere puerũ illi, ambiguũq; effingere, dum hic, dum illa suã vterq; legem ingerit. Igit̄ vtroq; puer imbutus cultu, neutrũ adultus recepit, quin homo callidus atq; vafer ingenio, inter Christianę pietatis viros diuissime versatus rem p̄niciosam humano generi ex duabus legibus cõmentus, Hebræos aiebat impie facere, qui Christũ natũ ex virgine in-

Turcię fines

Gentes Tur-
ciã incolẽtes

Mahometi
parentes,

Ex duabus legibus Mahometus vnã cõmentus

F n

De oim gentiū ritibus.

ficiarent, qñ id pphetæ, viri p̄cipua sanctitate, diuinoq; afflati spiritu, futurū cecinissent, expectandūq; multo antea p̄dixissent, contra Chriānos stulte credere Iesū dei amicissimū natūq; ex v̄gine, opprobria & cruciatū a Iudæis p̄peti voluisse. Martinus Segonius Nouomontanus suo hæc de Christi regis n̄ri sepulchro memorię p̄didit. Sarracenos & Turcas, ex antiqua Mahometi p̄dicatōe ridere Christianę gentis hoīes, q id conditoriū venerabundi obseruent. Christū pphetā summū affirmantes, ex dei spū, oīs terrene labis exemptem, venturū iudicem gentiū: inficiari tñ verū ipsius sepulchrū adiri, qñ gloriosum corpus, diuino conceptū flatur, p̄sus fuerit impassibile. Hęc Segoni & alia in hanc sententiā, quę a Mahometię gentis hoībus nō magis impie q̄ stulte in nostros iactari soleant, His pseudopropheta quū suam gentem malis imbuisset, legem tulit, cui ne ab hominibus sanę mentis quandoq; iretur obuiam, abrogareturq; vt sordidæ & pestilenti capitalem inscripsit p̄enam, sanxitq; in suo Alcorano. Si quis de ea ausus esset disputare, qua sanctione palam fecit nihil sinceri in ea lege esse, quā velut mysterium quoddā texerit vtueritq; tractari, vt quale esset id quod ferebatur populus haud scire posset.

Sergij Monachi Nestorianę impietatis viri consilio & opera in illa ferenda p̄cipue vsus. Hęc vt popularior esset, ex omniū gentium sectis aliquid assumpsit. Christum imprimis laudandū censuit, virum fuisse affirmans sanctū & omni virtute p̄stantem, eundemq; supra humanitatis fastigiū ponere, nunc verbū, nunc spiritum & dei animam p̄dicans virginis vtero natum: ipsam virginem miris efferre laudibus, astipulari miraculis & euangelicę historie quatenus a suo non discrepat Alcorano: Euangelia ab apostolorū discipulis corrupta esse dicebat, oportuisse per Alcoranū suum emendari, & Christiani nominis multitudini per hæc blanditus a Sergio voluit baptizari: inde in aliorum studia concilianda cum Sabellianis negare trinitatem, cum Manichæis binariū in diuinis numerū ponere. Negare æqualitatem patris & filij cum Eunomio. Spiritū sanctum creaturā dicere cum Macedonio. cum Nicolaitis multitudinem vxorum probare. & vetus testamentū tamen id quoq; diceret quibusdā in locis nō carere vicio: p̄texit his ambagibus incredibilem illecebrā, qua facile vita capitur remissis suę genti veneris & omniū voluptatum habentis. Serpit pestis hæc propterea in gentes innumeras, vt iam quota pars hominū p̄ multitudinem illa a vero aberrantiū adhuc sit in officio: ex hoc facile attendi potest q̄ Christo credat nō Europa tota, Mahometo autē & illius maxima pars cum tota fere Asia & Aphrica. Sarraceni, qui hanc pseudopropheteę impietatem & deliriū primi acceperunt eam Arabię partem incolebāt, q̄ Petrea dicta est, vbi videlicet terra ipsa ab vno latere Iudæe inserta est & reliq; Ægypto, a Sarraco loco Nabatheis p̄pinq; siue vt ipsi volunt a Sara Habraę vxore appellati: vñ legitimos se oim mortaliū solos diuinę p̄missionis successores esse adhuc psualū habent. Agriculture qdā vacabant & rei pecuarię: maior autē ps militię: & ob id ab Heraclio ad p̄ficiū bellū stipēdio conducti, quū se illo post consequutā victoriam fraudari cognouissent, ira & ignominia accensi Sarraceni Mahometo duce & monitore in Syriam secedentes Damascum occupabant, vbi copijs & comiteu aucti

Sarraceni & Turcę qd de Christo

De lege Mo homeri disputare capitale est.

Sergij monachus.

Lex Mahometi ex fecis multis mendicata.

Christianis per que Mahometus blanditus est.

Voluptatū indulgentia

Sarraceni vnde appellati

Egyptum petebant, qua subacta Persidem postea Antiochiam & hinc Hierosolymam, adeo potentia & fama indies eorum res crescebant, adeo indies augmentabantur, vt nihil amplius ipsis resistere posse timeretur, quum Turcæ fera & crudelis Scythica gens ex Caspijs montibus a finitimis pulli iam per Caucaſeas portas in minorem Asiam primo, postea in Armeniam, Mediam, ac Persidem descendissent, vi & armis omnia sibi subiugarent. Sarraceni igitur his vt pote Imperij fines defensuri obuiam processerant, sed quia ipsis impares erant in breui ad eam desperationem adducti sunt, vt Mahometi fide ab his recepta, passi sint eos in Perside secū regnare: vt nescias vtra gens maiorem fecerit iacturam, quæ tanto regno cesserit, an quæ eam sibi pestem inculcari passa sit regnandi cupiditate: vnus itaq; fidei vinculū ita vtraque gentem copulauit, vt Sarraceni pro Turcis, & contra Turcæ pro Sarracenis indiscreta appellatione aliquandiu vocati sint. Nunc vt video Turcarum nomen inualuit, altero abolito. Non vnum apud hos equitum genus in vsu sunt Thimarcini, qui stipendiarij interpretant, ad octoginta millia: hi vicos, villas, castella, vt quisq; meritis est, Regis indulgentia possident stipendij loco, prestocq; sunt Senſacho, duci videlicet eius prouinciæ, cui attributi sunt. In duos hodie diuisi sunt exercitus, Asiaticum & Europeum, ductu inde maiorum ducum militarij, quorum hic Asia, ille Europe præſidet. Hos Bassas gentili lingua appellant, sunt & Aconizij fatales dicti, hi sine stipendio militant, semperq; agmen præcedunt prædabundi, quintam prædæ partem regi debent, manubiarum nomine: sunt hi circiter quadraginta millia. Abijt tertium genus in Charippos, Spahiglanos, & Soluphtaros, præstantissimi horum Charippi equestris dignitatis illustres, & circa Regem frequentes octingenti numero ex Scythis Persiq; nec alio genere hominum lecti in conspectu regis insigniter, quum opus est, dimicant. Spahi & Soluphtari sunt, qui ab initio ad turpem vsu, pueri adhuc, apud regem fuere, mox adulti Regis indulgentia vxorem ducunt, auctiq; dote coniugis & stipendio plurimū oratorum vtuntur officio, Regis latus dextra leuaq; stipantes inter eundū. Ad præfecturas & cæteras dignitates ex hoc fere ordine leguntur. Mille sunt & trecenti numero. Triplex in peditibus ordo, Lanizari hi impuberes adhuc ex toto Imperio leguntur a conquistatoribus aliquandiu militari disciplina instruantur, sub magistro in publicis gymnasijs, mox militie ascripti amicum breuiori veste, & pileo albo, ac sursum versus erecto: arma, scutum, ensis & arcus: hi castra muniunt, vrbes oppugnant, suntq; ad viginti millia, & amplius. Secundi sunt ordinis Asappi, leuis armaturæ pedites, ense, scuto, & longiore hasta instruantur, rubro pileo a Lanizarijs discreti: hostium equos in prælio confodiunt: horum numerus ad belli magnitudinem accommodatur, minimum quadraginta millia, cum Rege proficiscuntur: his stipendiū cum bello finitur, ex hoc instituto, Regius habet exercitus ad ducenta armatorum millia. Cæterum peditum turba sine stipendio voluntariorum, aut euocatorum, suntq; his Calones mixti, Lixæ fabri lignarij, & qui pugnantibus necessaria ministrant: sternunt vias, per loca ardua & abrupta: pontes fluminibus

Rerū Sarracenorum incrementa

Turcæ qualif gens & vñ progressa

Turcæ & Sarraceni in unū confluxi

Militia Turcarum ex quibus constet

Bassæ exercitus Turcarū duces Aconizij milites fatales Charippi equites illustres.

Spahi & Soluphtari Regij stipatores

Peditū Turcarū triplex ordo. Lanizari primi exercitum milites.

Asappi secū leuis armaturæ milites

Regius exercitus ducetur millia. Tertij Calones lixæ & artifices

De oim gentiu ritibus.

Turcae in re
militari peri
tia.

Soli Turce le
gitime mili
tant.

Militaris tur
cari vestitus
honestissim⁹

Vexillis nō
vtuntur turce.

Tympano
& fistulis
Turce vtuntur

Registrari⁹

Pro militib⁹
& cesis suis
Turce orāt.

Maiores ho
rias Turcae
decantant

Hōiliter Tur
cae aedificāt

Chřtiani ido
latre a Tur
cis habent.

Sigillis Ihas
Turcae non
rehorant.

aut stagnis imponunt, aggeres in hostes erigunt, ceteraq; ad expugnationes
urbium vtilia expediunt. Comitantur castra Numularij Trapezetae: instito-
res atq; aliorum id genus hominum ingens colluuiō, ne quid desit eorum,
quę humano vsui conducūt: sed nihil est quod in ea gente magis mirari pos-
sis, q̄ celeritas in agendo, in periculis constantia, obseruatio imperij: ad mi-
nima delicta capite plectuntur: profunda & vorticoſa tranant flumina, abru-
ptos superant montes, iussi per æqua & iniqua eunt præcipientes, non vite sed
Imperij memores, peruigilij, in edicq; tolerantissimi: nulla ibi seditio, nullus
tumultus: fremitu non clamore vtuntur in prælio, in castris noctu tam perti-
nax silentium, vt patiantur captiuos dilabi, ne tumultus excitetur aliquis. Hi
ex omni mortalium numero hodie legitime militant, vt nemini mirum vide-
ri possit, quid sit, q̄ res eorum tantum ad hunc diem creuere, quantum ducent
tesimo ab hinc anno nullius alterius gentis, possitq; vere dici, esse id genus
hominum inuictum, nisi aut lue aut peste aliqua teterrima, aut domestica dif-
cordia vincantur. Vestitus quo milites vtuntur honestissimus est, nihil inde-
centiæ, nihil inhonestatis omnino habens. In sellis ac frænis nulla curiositas
aut superfluitas est. Armis indutus eorum nemo incedit, nisi quum pugna
instet. arma post eos in sarcinis deferuntur. Vexillis non vtuntur, sed lanceis,
ex quarum summitate quædam diuersicoloria fila dependunt per quę singu-
li ducum a suis internosci valeant. Tympano tamen & fistulis ad conuocan-
dum concitandumq; ad pugnam vtuntur. Registrario, qui magnatum vnus
est, defuncto bello præsentari omnis exercitus debet, tum vt qui, & quot bel-
lo amissi sint cognoscatur, quum vt in illorum locum alij scribantur. Pro mi-
litibus in omnibus congregatōibus & conuiujs orant, sed multo magis pro
in cōmuni patrię causa cælis, Felices beatosq; eos appellantes q̄ non domi-
inter coniugum, filiorumq; lamentationes obierunt, sed foris inter hostium
fremitus hastarumq; fragorem, Maiorum suorum victorias describunt de-
scriptas cantant & extollunt. multum enim militum animos per hoc excitari
existimant. Domus & cætera ædificia, sub quibus habitare solent, de lignis
& terra vulgo sunt, pauca de lapidibus, solorum magnatum domus, balnea
& deorum templa ex his vulgo constructa: quamuis & plæbæiorum quidā
locupletes adeo sunt vt exercitum armare expedireq; integrum vnus possit:
sed quia frugales sint & omnem sumptum deuitent, humilitatem diligant:
voluntariam hanc paupertatem, & rerum situm patienter ferunt. Ob hanc sti-
am causam picturas abijciunt, imaginū sculpturas sic abhorrent, sic detestant,
vt Christianos, qui eis tantum delectemur idolatras vocitent, & in veritate
esse contendant. Sigillis in literis siue regis aut cuiuscunq; alterius fuerint nul-
lis vtuntur, nullis signis obmuniunt, fidem habent statim vbi solū modo mit-
tentis nomen audierint aut scribentis stylum inspexerint. Campanarū vsus
apud eos nullus, nec etiā Christianos inter eos habitantes habere ac vti per-
mittunt. Pro pecunia aut aliqua alia re non ludunt, ludere repertos ignomi-
nijs multis & probris afficiunt & prosequuntur. Ad sedendum scamnum,
sedile aut aliud fulcimentum nemo cuiuscunq; dignitatis conditionisue exi-

stat requirit, sed decentissima quadam & membrorum & vestium compositione super terram puerorum more recumbit. Mensa supra qua vescuntur vt plurimum e corio bubulo parato est, aut ceruino nō concinnato & adhuc hirsuto, rotunditatem habens, quatuor vel quinque palmarum latitudinis, circulos multos per circuitum infutos ferreos quibus quum corrigie inducta sunt instar bursae clauditur expanditur & portatur. Domum, ecclesiam aut alium locum in quo sedendum est, nisi discalceatus, nemo intrat, quum inhonestum indecorumque valde habeatur, vt calceatus quis sedeat, quare calceamento quodam vtuntur, quod facile & deponi potest & recipi. Locus in quo vel domi vel in ecclesijs sedetur stratus tegetibus laneis est, aut scirpeis: habent quoque interdum propter locorum humiditatem, & immunditiam tabulata. Vestimentis vtuntur tam viri quam foeminae satis largis & longis in anteriori parte apertis, quo honestius curuati naturae opus perficere celareque possint. Multum enim in egestione cauetur, ne meridiem versus, quo orantes se vertere solent faciem conuertant. Multum etiam ne ab homine quopiam conspecti turpitudinem suam ostendant, Curuati etiam quemadmodum apud nos mulieres micturiunt: nam si stando quispiam mingeret pro stulto aut heretico ab omnibus haberetur. A vino, quoniam peccati & omnis immunditiei seminarium sit, ex lege abstinent, vvas tamen comedunt, & mustum potant. Abstinent se quoque a carne & sanguine suillo, nec non ab omni morticino, reliquis comestibilibus cunctis vescentes. Diem Veneris ab omni labore feriati tanto studio & religione colunt quanta nos dominicam, aut quanta Iudaei sabbatum. In singulis ciuitatibus ecclesia vna principalis est, in qua eodie post meridiem conueniunt omnes, atque oratione solenniter peracta, praedicatio fit. Vidum deum continentur, qui nullum sibi vel similem habeas vel aequalem, cuius propheta fidelis Mahometus sit. Quinquies in die Sarraceni omnes orare tenent, faciebatur ad meridiem versis, & hoc antequam faciant, perfectissimam corporis munditiam habere, culum, verretum, manus, brachia, os, aures, nares, oculos, capillos, ad vltimum pedes etiam decentissime lauare, praesertim post coitum & egestionem, nisi aegrotauerint, vel in itinere fuerint. Si vero aqua eis ad hoc desit, quod tamen contingere raro, aut vix potest quod in omnibus ciuitatibus continua balnea ad hoc habeantur, puluere mundae & recentis terrae perficiunt: ante ablutionem hanc, pollutus quacumque pollutione loqui secum, aut se etiam videre: quantum possibile est perimitit neminem. In quolibet anno mensem integrum & Amadem strictissime ieiunant, interdum nec comedentes, nec bibentes quicquam: nec etiam se mulieribus commiscentes: post Solis autem occasum ad vsque sequentis diei exitum cibis, potibus, ac veneri ad placitum indulgent. In fine ieiunii & postea iterum sexagesimo die Pascha celebrant, in memoriam Arietis Abrahamae ostensi in sacrificium filij loco noctisque cuiusdam in qua Alcoranum de caelo datum existimant. Semel quotannis etiam ad domum dei, quae in Mecha est ire Sarraceni omnes debent, tum propter professionis suae recognitionem, tum

Sedibus & scammis Turcicis non vtuntur.

Mensa Turcica de corio est

Calceamentum

Vestimenta Turcarum fluxa

Viri curuati micturiunt

Vinum non bibunt Turci

Caro suilla & omne morticinum vitale

Dies veneris Turcis sacra

Quingies in die orare turci tenent. Meridiem versus. Loci corpore

Continua in omnibus ciuitatibus balnea

Ieiunia Turcarum

Pascha Turcarum.

Domus dei in Mecha

De omnium gentium ritibus.

Sarraceni ad
sectam suam cogunt
neminem annuos honores Mahometo persoluendos, cuius sepulchrum ibi obseruat. Religionem seu sectam suam abnegare Sarraceni neminem cogunt, nec istud alicui persuadere conantur, quamuis Alcoranus præcipiat, ut aduersarios prophetasque eorundem perdant & omnibus modis persequantur: vnde fit ut in Turcia omnium sectarum gentes habitent, & quæque, ut solet, suo deo sacra faciat. Sacerdotes præterea eorum a communi populo non multum differunt, nec a priuatis ædibus ecclesiæ: Alcoranum scire sufficit & quæ ad orationem cultumque legis pertinent: meditationibus, literarumque studiis minime vacant. Non enim ecclesiarum aut animarum aliqua cura occupati sunt: sacramenta nulla habent, reliquiarum, sacrorumque vasorum, & altarium nulla obseruatio, sed vxoribus, liberis, ac cæteræ familiæ intenti: agriculturæ, mercaturæ, venationi, & similibus studiis, quibus victus quaeritur & vita sustentatur quemadmodum laici cæteri incumbunt: nihil est ipsis facere illicitum, nihil prohibitum, a seruitute, ab exactiõibus immunes sunt. honoris plurimum ab omnibus percipiunt, ut qui legis cærimonias sciunt, ecclesijs præsideant, & alios docere possint. Gymnasia multa & magna habent, in quibus ciuiles leges, a Regibus latæ pro regni administratione defensioneque plurimi docentur, quorum dein quidam ecclesiasticis, quidam sæcularibus officijs præficiuntur. Sunt etiam in ea secta multi & varij religiosi, quorum quidam in nemoribus & solitudinibus vitam villatim ducentes hominum commercia efugiunt, quidam in ciuitatibus hospitalitatem exercentes peregrinos pauperes ad hospitia saltem recipiunt si non habeant quo reficere possint, ex mendicitate enim & ipsi viuunt: alij per ciuitates vagantes, in vrbibus quibusdã bonam atque semper recentem aquam portant, quam cuique petenti bibendam vltro offerunt, pro quo pietatis officio, si quid ipsis porrigitur accipiunt, cupiunt nihil, tantam religionis ostentationem in dictis & factis, in moribus & gestu præ se ferentes, ut non homines, sed angeli credi possint: signum quoddam quicquid gerit per quod cuius professionis sit intusosci habet. Iusticiæ Sarraceni seu Turcæ exactores strenuissimi sunt, qui hominis sanguinem fuderit pari poena semper plectitur. In adulterio deprehensus cum adultera absque misericordia, absque mora lapidatur. Est etiam fornicarijs sua poena expressa, octingentos flagelli ictus seu verbera tolerare debet, qui præuentus fuerit, Fur prima & secunda vice deprehensus totidem ictibus flagellatur, tertia, manu truncatur, quarta, pede. Qui damnus alicui infert, precio aestimato satisfacere compellitur. In possessionibus repetundis ut petitum testibus comprobet, lege sancitur, utque negator iuramento se expurget. Testes nullos nisi valde idoneas probatasque personas, & quibus sine iuramento credi possit admittunt. Inquisitores per regionem multi etiam constituti sunt, qui orationum ad quas tenentur, negligentes indagatos talibus quidem adficiunt ignominijs: tabulam vnam cum pluribus caudis vulpinis illorum collis appendunt & hinc inde per totam ciuitatem trahentes non dimittunt donec se certa pecunia absoluant. Extra matrimonium nemini, qui ad prouectam etatem iam peruenerit, vitam agere licet. Vxores autem ducere legitimas quatuor possunt,

Sarraceni ad
sectam suam cogunt
neminem

Sacerdotes
Turcæ

Ecclesiæ

Gymnasia
Turcæ multa
habent

Religiosorum
Turcæ familiae

Iusticiæ Sar
racenorum.
Adulterorum
poena

Furum poena.

In iurijs satis
facere compellitur

Testes Turcæ
quos admittunt

Inquisitores
Turcæ multos habent

Vxores Turcæ
quatuor ducunt.

& demptis matribus & sororibus quascunq; volunt: nulla sanguinis habita-
 ratione: illegitimas vero quotquot placuerint, & enutrirī valeant. Filij tam ex
 his, q̄ ex illis suscepti hæredes in patris bonis æqualiter habentur. Hoc ta-
 men seruato, q̄ duæ filia filio vno cœquānt. Coniuges duas aut plures nō
 in vna domo, nec etiam in vna ciuitate habent, ob iuges contentiones carū,
 atq; inquietudines, sed in singulis ciuitatibus singulas. Libertatem viri eas ter-
 cio repudiandi habent, tercio item recipiendi. Repudiatq; vero a quo viro sus-
 scipiuntur, si lubet, permanere possunt. Hæ in vestitu honestissimæ sunt. In ca-
 pite mitris vtunt̄ velis ipsis superpositis, ita, vt decenter hac inuolutæ, vna
 veli extremitas a dextro aut sinistro capitis parte dependeat, qua, si domum
 exire, vel in domo in virorum conspectū prodire debeant, sine mora totam
 faciem præter oculos velare possint. Nunq̄ audet fœmina Sarraceni vbi vi-
 rorum congregatio est apparere. Forum adire, vendere aliquid aut emere
 omnino fœminis illicitum. In ecclesia maiori locum a viris longe remotū ha-
 bent, & adeo occlusum, vt nemo intropiscere possit, nec aliquo modo intrare
 Quem tamen nō omnes, sed magnatum solum vxores, & nunq̄ alias q̄ die
 veneris ad vnicam orationis meridianæ horam, quæ apud eos, vt dictū est,
 solennis est, intrare debent. Collocutio viri & mulieris in publico adeo rara
 est, adeo præter consuetudinem, vt si inter eos per annum integrum morare
 ris, semel vix videre posses, Virū apud mulierem in aperto sedere, aut equi-
 tare cum aliqua pro monstro duceretur. Coniugati mutuo, alijs videntibus,
 nunq̄ lasciuunt, nunq̄ rixantur, quum nec viri erga mulieres grauitatem un-
 quam remittant, nec mulieres erga viros reuerentiam. Magni domini, qui a-
 pud suas perpetuo esse nō possunt, ad earum custodia deputatos Eunuchos
 habent, qui tanta custodia illas obseruant, & tueantur, vt præter maritum im-
 possibile ulli uiro sit eas alloqui posse. impossibile ipsas posse præuaricari.
 Postremum Mahometo, legibusq; ipsius fidei tantum Sarraceni tribuunt,
 ut illas seruantibus æternam beatitudinem certissime promittant. Paradisū
 uidelicet deliciarum hortum dulcibus & amœnissimis aquis quaq; uersum
 irriguum sub puro & temperato cœlo constitutum, in quo quicquid uelint
 habituri sint: omnium ferculorum genera ad saturitatem, serica atq; purpu-
 rea indumenta, adolescentulas ad nutū speciosas, cum aureis argenteisq; ua-
 sis, Angelos pincernarum more in aureis lac. in argenteis uina rubea uber-
 tim propinantes ministros. Contra non seruantibus infernum comminantur
 interitumq; sempiternum. Hoc etiam credunt, q̄ quantiscunq; quis crimini-
 bus obnoxius Si moriturus tantum deo credat & Mahometo, saluus fiat.

Liberi diuer-
 so matrimo-
 nio suscepti.

Repudiū a-
 pud turcas

Mulier: Sar-
 racenorū ve-
 stitus

Mulier: loc⁹
 in ecclesijs

Collocutio
 viros & mu-
 lierum apud
 Turcas rari-
 sima

Eunuchi mū-
 lieribus de-
 purati

Paradisus

Infernus.

De Christianis, eorumq; origine &
 ritibus, Cap. Duodecimum.